

Foretræde 25/8 om 'fremme af lokale VE-investeringer og energifællesskaber'

Deltagere:

- Gunnar Olesen, Organisationen Vedvarende Energi (mail: gbo@ve.dk)
- Ulrik Jørgensen, forsker og rådgiver (mail: ulrik@uj-consult.dk)
- Camilla Nielsen-Englyst, Landsforeningen for Økosamfund (mail: camilla@okosamfund.dk)
- Vibeke Borch Henning, BL - Danmarks Almene Boliger (mail: vbh@bl.dk)
- Mikkel Jungshoved, BL - Danmarks Almene Boliger (mail: mju@bl.dk)
- Solveig Råberg Tingey, BL - Danmarks Almene Boliger (mail: srt@bl.dk)

Behov for hurtigere VE-udbygning

- Behov for en hurtig udbygning med vedvarende energi, både for at reducere den aktuelle mangel på el, som kan vare i flere år, og for at sikre omstillingen til ren el.
- Landbaseret VE kan etableres langt hurtigere end store havmølleparker.
- Der er gode intentioner i forliget af 25/6 med en målsætning om bl.a. firdobling af VE på land. Hvis firdoblingen skal lykkes, skal en bred og folkelig deltagelse støttes, som et alternativ til de protester, der har mødt investor-drevne projekter de senere år.
- Aktive lokalsamfund har tidligere bidraget væsentligt til udviklingen af Danmark, og vi kan gøre det igen med den aktuelle interesse for lokale energifællesskaber.
- Vi er en kreds af organisationer, der arbejder sammen om at fremme lokal energiforsyning, og vi får tilsammen omkring to henvendelser om dagen fra interesserede grupper og borgere, som gerne vil etablere lokal VE.
- Hvis bare en del af initiativerne lykkes, giver de et betydeligt bidrag til at nå målene.

Fordele ved lokale energifællesskaber

- Lokale energifællesskaber kan styre forbrug og produktion, så de belaster det fælles elnet langt mindre end en udbygning uden lokal indpasning af elproduktionen.
- Det kan både gøre udbygningen hurtigere, da man ikke behøver vente så længe på netudbygning, men også billigere, til gavn for samfundsøkonomi og forbrugere.
- Der er ikke længere en samfundsøkonomisk fordel ved markplacerede anlæg i forhold til store tagplacerede anlæg, f.eks. ved udskiftning af tag til solceller ved tagrenovering af boligblokke. Derfor er der ingen grund til at favorisere de meget store markplacerede anlæg, som trods alt lægger beslag på en del jord.
- Borgerdrevne initiativer medfører et øget og fælles ansvar for at nå klimamål.
- Desværre er der en række barrierer for lokal deltagelse i udbygningen med vedvarende energi. Barrierer som vi håber, at Folketinget vil være med til at reducere med bedre lovgivning.

Den aktuelle situation

- Der er i Danmark fortsat en uklar retstilstand, som skaber barrierer for el-kunder, der ønsker en egenproduktion, og gør det svært for net-selskaberne at håndtere grænsen for deres eneretsbevilling, hvilket afspejler sig i barrierer for lokale projekter.
- Årsagen er, at EU-direktivernes rettigheder omkring deling m.v. af egenproduktion ikke er omsat til dansk lovgivning på en konsistent måde - der er foretaget en 'minimumsimplementering' = eksisterende bestemmelser er ikke justeret.
- Vores anliggende er, at primært Elforsyningsloven bliver gjort konsistent, men også nogle konsekvensrettelser i VE-loven og i bekendtgørelsen om energifællesskaber.
- De aktuelle forslag til lovændringer, som Energistyrelsen arbejder med, tager nødvendige emner op, men får ikke tilvejebragt det entydige lovgrundlag, som boligorganisationer og energifællesskaber har brug for.

Behov for ændringer

- Den nuværende bestemmelse om forbrugssted omtaler kun bygninger og en enkelt matrikel. Praksis over for virksomheder og Energistyrelsens tolkning bør gøres til lovtekst, så en el-kundes forbrugssted kan være 'en eller flere matrikler, som er sammenhængende eller ligger i nærheden af hinanden'.
- Det skal tydeliggøres, at en el-kunde kan etablere interne net (i nyt lovudkast omtalt som interne elektricitetsforbindelser) inden for eget forbrugssted med henblik på deling og udnyttelse af egenproduceret el - gerne med krav om, at den skal være VE-baseret.
- I tilfælde, hvor det kollektive elnet benyttes til deling af egenproduceret el fx. i et energifællesskab skal det sikres, at de har adgang til 'lokal kollektiv tarifiering'.
- Boligfællesskaber i form af bl.a. almene boliger, andelsboliger og bofællesskaber skal eksplicit nævnes som medlemmer af energifællesskaber.

Uddybende forklaringer

- Den nye Tarifmodel 3.0 indeholder de nødvendige elementer, så både gamle og nye el-kunder som boligorganisationer og lokale energifællesskaber kan blive fair afregnet - omkostninger bliver ikke væltet over på andre typer af el-kunder.
- Det kræver, at Tarifmodel 3 bliver realiseret. Både Forsyningstilsynet, Dansk Energi (nu GreenPower Denmark) og flere net-selskaber har tilkendegivet, at metoderne er til stede for en fair tarifiering.
- En vigtig diskussion om parallelle net i forbindelse med revision af Elforsyningsloven har handlet om sikringen af det kollektive elnet. De ønsker, vi præsenterer på vegne af boligorganisationer og energifællesskaber, handler reelt ikke om parallelle net.
- Den største risiko for dette lå i de direkte linjer, men der er nu en aftale, som imødekommer de erhvervsinteresser, der var på dette område.
- Problemet med en uafklaret grænsedragning mellem det kollektive distributionsnet og egenproducenters interne net (nu kaldet elektricitetsforbindelser) handler om, at det kollektive net i de alleryderste forgreninger ikke etableres med henblik på, at deling er den centrale opgave, og derfor let fremstår uhensigtsmæssigt og dyrt i denne sammenhæng.

VE-anlæg i almene boligområder

- **Solceller er en oplagt mulighed**
 - placeret på tagflader i alment byggeri.
- Klimagevinst og betalelighed ved at producere den vedvarende strøm, hvor den skal anvendes.
- Men dansk lovgivning spænder ben.
- Forskelsbehandling af lejere i forhold til husejere og virksomheder.

Potentialerne på almene boligers tage

- De almene boliger har tagarealer på omtrent 2.000 hektar (20 kvadratkilometer)
 - Med en anvendelsesgrad på 25 pct. til solenergi, kan tagene bidrage med 0,5 GW kapacitet
 - Det er en **forøgelse af den danske kapacitet fra solenergi på hele 39 pct.** (ift. maj 2021)
- Solceller på de almene tage kan levere grøn strøm til beboerne, som vil spare op mod 80.000 ton CO₂-udledninger årligt.
 - Væsentligt bidrag til klimaindsatsen fra den almene sektor – og kan ligge inden for rammerne af betalelighed.
 - **Her er det dog afgørende, hvilke tiltag lovgivningen muliggør.**
- Opsætningen af solceller bør ske i sammenhæng med udskiftninger eller vedligehold af bygningernes tage for at være økonomisk fornuftig.
 - Netop nu et stort vindue for reoveringer → mange solceller på de almene tage kan opsættes med kort aftræk.
 - Forbigås muligheder pga. nuværende lovgivning, vil det være til stor ærgrelse i boligorganisationerne, som har bred opbakning til solcelleprojekterne.

Barrierer for, at almene boligafdelinger kan være VE-egenforbrugere

- Brug for præcisering af, hvem der kan optræde som el-kunde og derved også en præcisering af forbrugssted
 - Reglerne i dag forhindrer, at boligorganisationen kan være el-kunde og beboerne slutbrugere - på samme måde som ved varme.
- Brug for præcisering af "eget forbrug"?
 - En snæver fortolkning vil betyde, at hver enkelt slutbruger skal have eget VE-anlæg, hvilket selvsagt er uholdbart.
- Forskelsbehandling af lejere ift. husejere og virksomheder
 - Lejere er ikke på nuværende tidspunkt ligestillet med husejere og virksomheder, som kan producere vedvarende energi fra bl.a. solceller til eget forbrug, uden at der pålægges afgifter og tariffer.
- Yderligere: Lovforslaget nævner ikke "fællesskab af VE-egenforbrugere" som er defineret i VE-direktivet art. 2, nr. 15.
 - "Fællesskab af VE-egenforbrugere«: et fællesskab af mindst to VE-egenforbrugere i overensstemmelse med nr. 14), der opererer sammen, og som befinder sig i samme bygning eller boligejendom"

EU's strategi for solenergi

Citater fra EU-Kommissionens meddelelse af 18. maj 2022 vedr. EU's strategi for solenergi:

»Etablering af solceller på tagene er en lavthængende frugt, og EU og dets medlemsstater er nødt til at gå sammen om at udnytte den så hurtigt som muligt i betragtning af de mange fordele for forbrugerne.«

»De kan etableres meget hurtigt, da de udnytter eksisterende strukturer og undgår konflikter med andre offentlige goder som miljøet.«

»EU vil gøre installationen af tagmonteret solenergi obligatorisk for alle nye beboelsesejendomme senest i 2029.«

